

Eusebius.
HISTORISCH EN EIGENTIJD



BESTUURSVERSLAG
JAARREKENING

2016

Stichting Eusebius Arnhem

gevestigd te Arnhem

Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave	Pagina
Bestuursverslag	3
Balans per 31 december 2016	8
Staat van baten en lasten over 2016	10
Grondslagen van waardering	12
Toelichting op de balans per 31 december 2016	14
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2016	18
Overige gegevens	20
Bijlage	21



Eusebius.

HISTORISCH EN EIGENTIJD

Bestuursverslag Eusebius 2016



Stichting Eusebius Arnhem
Kerkplein 1
6811 EB Arnhem



Eusebius.

HISTORISCH EN EIGENTIJD

BESTUURSVERSLAG

1. Algemeen

Statutaire naam: Stichting Eusebius Arnhem

Vestigingsplaats: Arnhem

Statutaire doelstelling:

De stichting heeft ten doel de instandhouding van:

- a. de Grote- of Eusebiuskerk te Arnhem, met de daarin zich bevindende orgels, voorwerpen van (cultuur)historische waarde en verdere inventaris, en
- b. de daarbij behorende toren met de daarin zich bevindende uurwerken, klokken (carillon) en andere aanhorigheden.

Samenstelling bestuur 31.12.2016:

De heer P. Ruigrok, voorzitter

De heer F.P. Lomans, vice-voorzitter

De heer W.H.M. Hoksbergen, penningmeester

Mevrouw K.H. van den Berg-Veenhuizen

De heer J.V. Clifford

Mevrouw P. van Stijn

De heer P. Berns

De heer G. Roelofsen

De heer P. Koelewijn treedt op als bouwmanager in deeltijd.

Eind 2016 is na een periode van 8 jaar Hans Winters afgetreden als voorzitter. In november heeft hij tijdens een receptie in de Eusebius afscheid genomen en heeft hij de zilveren penning van de stad Arnhem mogen ontvangen van de burgemeester.

In januari 2017 is Petra van Stijn teruggetreden als bestuurslid en benoemd tot directeur.

SEA is economisch eigenaar van de toren en het schip van de Eusebiuskerk.

PGA (Protestante Gemeente Arnhem) is juridisch eigenaar van het schip. De gemeente Arnhem is nu

nog juridisch eigenaar van de toren.

Het bestuur van de Stichting Eusebius Arnhem (SEA) is in gesprek met het bestuur van de PGA over de overdracht van het juridisch eigendom van het schip aan SEA. De gemeente heeft al eerder besloten om het juridisch eigendom over te dragen aan de stichting.

Jaarlijks wordt het functioneren van het bestuur geëvalueerd. Deze evaluatie geschiedt aan de hand van een enquête onder de bestuursleden, waarvan een samenvatting in het bestuur is besproken. Waar nodig leidt dit tot aanpassing van de wijze van functioneren van het bestuur en/of bestuursleden. In 2016 zijn geen opvallende aspecten geconstateerd.

2. Verslag

2.1 Restauratie en herbestemming

In 2007 is geconstateerd dat een natuursteen blok halverwege de toren, een zogenaamde hoekmontant, los zat. Dit bleek een structureel probleem.

In 2009 werd de toren in de steigers gezet. Dit bood zowel veiligheid, als de kans een grondig onderzoek te doen naar de staat van de toren.

In 2011 is begonnen met de restauratie van de lantaarn, het hoogste deel van de toren.

De restauratie van de lantaarn is inmiddels afgerond.

De restauratie van de 1e en 2e geleding van de toren betreft het opheffen van een ernstig en structureel veiligheidsrisico door de soort en montagewijze van de oorspronkelijke natuursteen.

De restauratie van het schip heeft meer het karakter van groot onderhoud.

Eusebius.

HISTORISCH EN EIGENTIJD

Lantaarn

De subsidieverantwoording voor de lantaarn, het bovenste deel van de toren, die eind september 2013 bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) is ingediend, is inmiddels geheel goedgekeurd.

De 1e en 2e geleding van de toren

Vanaf 2014 is hard gewerkt aan de restauratie van de 2e geleding, het 'middendeel' van de toren, waardoor nu ruim 50% van dit deel is gerestaureerd. Van de 2e geleding is de natuursteen van de zuidoosthoek en de noordoosthoek volledig verwijderd tussen de 11e en 21e steigerslag en hierna weer opgebouwd met nieuwe natuursteen. Hierbij zijn een groot aantal veiligheidsproblemen ingebouwd, zodat in de toekomst niet dezelfde problemen kunnen ontstaan als met de oorspronkelijke natuursteen. Op sterk vocht belaste plaatsen, zoals waterlijsten, wordt Peperino Duro toegepast, wat beter tegen vocht bestand is.

De oost- en noordgevel zijn iets minder ingrijpend gestript en weer opgebouwd. Geconstateerd is dat de toegepaste tufsteen zeer goed toepasbaar is voor parementwerk.

Het afkomen van de beschikking van de Provincie voor de verstrekking € 3.500.000 op 21 februari 2014 betekende het startsein van aanzienlijke restauratiewerkzaamheden die tot eind 2015 zijn doorgegaan. De Gemeente Arnhem heeft daarbij een bedrag van € 1.500.000 gevoegd.

In 2015 is door de TBI-fundatie € 450.000 toegekend. Dit bedrag wordt in delen van € 150.000 per jaar uitbetaald. In 2016 werd € 300.000 ontvangen, twee keer € 150.000 van de jaren 2015 en 2016. Het restantbedrag van € 150.000 wordt in 2017 uitgekeerd.

Vanaf september 2015 is de restauratie van de 2e geleding van de toren op een zacht pitje gezet wegens gebrek aan financiële middelen. Om te voorkomen dat de restauratie langdurig zou komen stil te liggen hebben de Provincie Gelderland en de Gemeente Arnhem begin 2016 beiden een

overbruggingsubsidie van € 500.000 ter beschikking gesteld, derhalve totaal € 1 miljoen.

Uiteindelijk is eind 2016 een bedrag van totaal € 8.000.000 toegezegd. Dit bedrag is als volgt verdeeld: Rijksoverheid € 4.000.000 en provincie Gelderland en gemeente Arnhem ieder € 2.000.000.

Met de toezeggingen in 2016 van in totaal € 9.000.000 (€ 1.000.000 overbruggingsubsidie en € 8.000.000 eind 2016) kan de restauratie van de toren volledig afgerond worden. De verwachting is dat de werkzaamheden in 2019 gereed zijn.

Herbestemming

De herbestemming van de Eusebius is essentieel om een goede exploitatie te kunnen realiseren.

Momenteel worden voorbereid:

- Nieuwe noord- en zuidentree.
- Een betere entree van de toren.
- Balkons op 60 m hoogte aan de toren.
- Ondergrondse serviceruimte.
- Historische presentatie.
- Verbetering van de akoestiek.
- Verlaging van het (fossiele) energieverbruik.

Het bestuur is gestart met de herijking van het visiedocument over de toekomstige bestemming van het schip en de toren. Dit gebeurt in de vorm van een ondernemingsplan. Waarin ook de mogelijkheden van de uitbreiding van de museale functie worden onderzocht.

2.2 Groot onderhoud

Tijdens de restauratie gaat het onderhoud aan de kerk door. Voor de periode 2011 tot en met 2016 heeft de RCE in het kader van de BRIM-regeling aan de stichting een subsidie toegezegd van € 557.034. Deze subsidie is bestemd voor het preventief afnemen van de luchtboogbeelden, vervangen van een venster en de restauratie van natuursteen aan het zuidertransept. De subsidie bedraagt 65% van de begrote kosten.

Het toegezegde bedrag van € 557.034 is thans nagenoeg volledig uitbetaald. Het tekort komend bedrag ad €293.000 is uit eigen middelen betaald.

Het bestuur heeft samen met haar bouwmanager en de RCE een uitgewerkt onderhoudsplan opgesteld en ingediend bij de RCE.

Eind 2016 is voor de jaren 2017 tot en met 2022 een BRIM-bijdrage toegekend van € 1.906.947 en is door de gemeente Arnhem een subsidie verstrekt van € 1.965.644. Door deze toekenningen wordt in 2017 begonnen met het groot onderhoud van het schip. Voor de algehele afronding van dit project ontbreekt op dit moment nog een bedrag van ongeveer € 2.000.000. In 2017 worden stappen gezet om dit bedrag te verwerven.

2.3 Exploitatie

Het resultaat van de exploitatie van de kerk (gebruiksvergoeding, tentoonstellingen, evenementen, concerten) levert in 2016 een klein batig saldo op van € 38.865.

Dit kleine batig saldo is behaald doordat de omzet behoorlijk is gestegen. De stijging van de omzet is vooral te danken aan de gebruiksvergoeding van het Gelders Orkest.

Het Gelders Orkest kon in de periode september 2016 tot mei 2017 niet terecht in Musis Sacrum omdat de bouw van de nieuwe zaal ruim een half jaar vertraging had opgelopen.

Het batig saldo is toegevoegd aan het vrij besteedbaar vermogen.

De doelstelling om met de exploitatie van de kerk een batig saldo te genereren blijft voor 2017 en volgende jaren van toepassing, zodat tegenvallers en noodzakelijke kleine investeringen kunnen worden gedaan. In de eerste maanden van 2017 maakte het Gelders Orkest nog gebruik van de kerk, met als gevolg een goede bezetting in deze periode. Bij de benoeming van Petra van Stijn tot directeur

in 2017 is als één van haar belangrijkste taken aangemerkt het uitbreiden van de bezetting van de kerk, de verbetering van het exploitatieresultaat en de werving van fondsen voor de restauratie van het schip en het realiseren van de herbestemming.

2.4 Fondsenwerving restauratie

Naast de subsidies van overheden en de TBI-fundatie, is in 2016 door de Stichting Dioraphte € 100.000 toegekend en door het Prins Bernard Cultuurfonds € 40.000.

Beide toekenningen betroffen de restauratie van het schip.

2.5 Beheer

De Gemeente Arnhem verstrekt sinds 2011 jaarlijks een subsidie voor het beheer van de toren en het schip. Dat bedrag is nodig om de statutaire doelstelling van SEA te kunnen uitvoeren, namelijk het in stand houden van het rijksmonument. De subsidie, groot € 330.000 per jaar, wordt gebruikt voor het beheer en onderhoud en voor uitgaven die verband houden met de voorbereiding van de herbestemming.

De subsidie voor het beheer van de Eusebius is betaald tot en met het jaar 2016.

Door de Gemeente Arnhem is voor de jaren 2017 tot en met 2022 een subsidie van € 175.000 per jaar toegekend.

Voor de stadsorganist wordt een geormerkt bedrag ontvangen van € 10.500.

2.6 Financiële positie

De financiële positie van de stichting is nog steeds voor verbetering vatbaar. Het eigen vermogen is in 2016 door het exploitatieresultaat gestegen tot € 233.500, op een balanstotaal van € 1.127.000. De voorzieningen voor onderhoud en herbestemming



Eusebius.

HISTORISCH EN EIGENTIJD

bedragen ultimo boekjaar € 517.000 en zijn hard nodig voor de plannen voor onderhoud en herbestemming.

2.7 Personeel

De stichting moet haar doelstellingen realiseren met een beperkte personele bezetting. Het verwerven en managen van verhuuractiviteiten, de secretariële en beheersmatige werkzaamheden met betrekking tot de restauratie en de ter hand genomen fondsenwervingsacties vragen echter grote inspanningen van alle betrokkenen. Gerda Mulder is aangetrokken als tijdelijk medewerker sponsoring en relatiebeheer. De directeur, Petra van Stijn, geeft leiding aan het personeel in loondienst.

2.7.1 Vrijwilligers

Het bestuur prijst zich gelukkig dat een groot aantal vrijwilligers belangrijke taken op zich neemt om de dagelijkse openstelling en bezichtiging van De Eusebius mogelijk te maken. Zonder hen zou dat niet mogelijk zijn. Of het nu gaat om het bedienen van de lift en toezichhouden op de toren, het bemensen van de kassa, of interessante en inspirerende rondleidingen, bezoekers van De Eusebius worden elke keer met hen geconfronteerd. Zij zijn de gastvrouwen en gastheren van De Eusebius.

2.7.2 Fellows

De Fellows zijn personen, die zich betrokken voelen bij De Eusebius en hun kennis, kunde, netwerk, denkracht en bedrijven om niet ter beschikking stellen aan De Eusebius. Voor het bestuur zijn ze vaak klankbord bij het zetten van de volgende stap in de strategie, een belangrijke ondersteuning bij de fondsenwerving en een spiegel die tot nadenken zet. In 2016 kon het aantal fellows worden uitgebreid tot

ca. 50 personen.

2.7.3 Eusebianen

Een kleine groep draagt jaarlijks met grotere bedragen bij aan De Eusebius. Dit zijn de Eusebianen. Deels zijn zij ook Fellow.

2.7.4 Vrienden

Naast eerder genoemde groepen, kennen we nog een grote groep vrienden. Zij dragen De Eusebius een warm hart toe en tonen dat, door als vriend een bijdrage te leveren of gewoon door aanwezig te zijn op bijeenkomsten. Net als bovenstaande groepen, zijn zij belangrijke ambassadeurs voor De Eusebius. Het bestuur spreekt dan ook graag haar grote dank uit aan het personeel, de vrijwilligers, Fellows, Eusebianen en vrienden op wie in het afgelopen jaar niet tevergeefs een groot beroep is gedaan.

3 Toekomst

Door de subsidietoezeggingen in 2016 zijn de werkzaamheden aan de toren met zeer grote voortvarendheid in 2017 voortgezet en wordt een begin gemaakt met het groot onderhoud van het schip.

Tevens zullen in 2017 de twee balkons aan de toren gerealiseerd worden. Vanuit deze platforms op ongeveer 60 meter hoogte is het beeldhouwwerk aan de toren te bezichtigen –bijvoorbeeld de bijzondere Disney -beelden aan de Lantaarn – en zijn ook het dak van het schip en de luchtboogbeelden goed te zien. Daarnaast geeft het een spectaculair uitzicht over de bebouwde omgeving van De Eusebius, de zuidrand van de Veluwe en het rivierenlandschap.



Eusebius.

HISTORISCH EN EIGENTIJD

Verhalen uit De Eusebius

In samenwerking met het Amsterdamse Bureau Duinzand is een concept ontwikkeld voor een vaste historische presentatie getiteld 'Verhalen uit De Eusebius'. Deze expositie wil de rijke Arnhemse en Gelderse geschiedenis die De Eusebius herbergt zichtbaar en beleefbaar maken voor een breed publiek. Het plan gaat uit van 10 historische vensters in de nissen van de kooromgang, die elk een thema of periode uit de meer dan 1100-jarige geschiedenis van bijzondere locatie belichten. Ook komt er een special over de Slag om Arnhem, die zal worden gerealiseerd in de Raadskapel en op de panoramaverdieping van de toren.

In 2017 wordt dit plan nader uitgewerkt en wordt gestart met de fondsenwerving.

Het bestuur wordt daarbij ondersteund door een ervaren projectleider.

Ondernemingsplan

Het bestuur gaat in 2017 een concept ondernemingsplan opstellen. Hierin worden de doelstellingen voor de komende jaren vastgelegd en zal een financiële onderbouwing van deze doelstellingen worden opgesteld. Het concept zal medio 2017 door het bestuur worden vastgesteld, waarna het in de maanden daarna met vele belanghebbenden van/voor De Eusebius worden besproken. Te denken valt hierbij aan de overheden, de in paragraaf 2.7 genoemde groepen, fondsen en sponsors die subsidies of donaties kunnen geven, ondernemers in het centrum van Arnhem en ondernemers werkzaam in de toeristische- en congressector. Doel van deze gesprekken is, dat de missie en visie van de stichting kunnen worden gedeeld en getoetst. Dat de doelstellingen kunnen worden verdiept en verrijkt en dat De Eusebius haar plek in de Arnhemse samenleving kan versterken. Eind 2017/begin 2018 zal het ondernemingsplan in aangevulde en aangepaste vorm worden vastgesteld door het bestuur.

Arnhem, mei 2017

Balans per 31 december 2016

(na voorstel resultaatbestemming)

		31 december 2016	31 december 2015
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
<i>Materiële vaste activa</i>			
Inventaris	1	54.029	39.791
Vlottende activa			
<i>Voorraden</i>	2	8.650	8.848
<i>Vorderingen</i>			
Debiteuren	3	219.814	80.281
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4	62.525	91.554
Restauratie	5	165.140	11.586
Subsidies	6	57.687	297.438
Overige vorderingen en overlopende activa	7	21.390	30.311
		526.556	511.170
<i>Liquide middelen</i>	8	537.672	611.126
Totaal activa		<u>1.126.907</u>	<u>1.170.935</u>



		31 december 2016		31 december 2015	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Eigen vermogen					
Vrij besteedbaar vermogen	9	16.864		-22.001	
Bestemmingsfonds instandhouding Eusebiuskerk	10	<u>216.574</u>		<u>216.574</u>	
			233.438		194.573
Voorzieningen					
Voorziening onderhoud	11	356.780		371.880	
Voorziening herbestemming	12	19.276		56.542	
Voorziening restauratie/fondswerving	13	129.011		57.895	
Voorziening orgel	14	<u>12.424</u>		<u>5.672</u>	
			517.491		491.989
Kortlopende schulden					
Restauratie	15	71.368		106.520	
Crediteuren		254.296		320.695	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	16	9.625		9.896	
Overige schulden en overlopende passiva	17	<u>40.689</u>		<u>47.262</u>	
			375.978		484.373
Totaal passiva					
		<u>1.126.907</u>		<u>1.170.935</u>	



Staat van baten en lasten over 2016

		Werkelijk 2016 €	Begroting 2016 €	Werkelijk 2015 €
EXPLOITATIE				
Baten				
Baten uit levering producten en diensten	18	430.751	307.000	305.354
Lasten				
Inkoopwaarde geleverde producten	19	128.069	82.000	76.371
Personeelskosten	20	140.348	128.000	130.477
Overige lasten	21	123.469	97.000	106.178
		<u>391.886</u>	<u>307.000</u>	<u>313.026</u>
Resultaat exploitatie		<u>38.865</u>	<u>0</u>	<u>-7.672</u>
BEHEER / RESTAURATIE/HERBESTEMMING				
Baten				
Subsidie Gemeente Arnhem		330.000	330.000	330.000
Subsidie Gemeente Arnhem inzake organist		10.496	10.500	10.465
		<u>340.496</u>	<u>340.500</u>	<u>340.465</u>
Lasten beheer				
Personeelskosten		67.924	64.000	65.239
Afschrijving vaste activa	22	12.025	15.000	14.622
Overige lasten	23	129.455	120.000	132.758
		<u>209.404</u>	<u>199.000</u>	<u>212.619</u>
Lasten restauratie/herbestemming				
Personeelskosten		47.913	61.000	53.790
Overige lasten	24	82.000	82.000	82.000
		<u>129.913</u>	<u>143.000</u>	<u>135.790</u>
Resultaat voor financiële baten en lasten		<u>1.179</u>	<u>-1.500</u>	<u>-7.944</u>
Financiële baten en lasten				
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	25	902	1.500	9.432
Rentelasten en soortgelijke kosten	26	-2.081	0	-1.488
Resultaat beheer/restauratie/herbestemming		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal resultaat				
Resultaat exploitatie		38.865	0	-7.672
Resultaat beheer / restauratie/herbestemming		0	0	0
		<u>38.865</u>	<u>0</u>	<u>-7.672</u>



Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Informatie over de rechtspersoon

Stichting Eusebius Arnhem is feitelijk en statutair gevestigd in Arnhem, Kerkplein 1 en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 09084933.

Oprichting Stichting Eusebius Arnhem

Bij akte van 7 december 1990 is de stichting opgericht. De statuten zijn daarna als laatste op 1 april 2011 gewijzigd.

Na deze statutenwijziging luidt de doelstelling van de stichting in het kort:

Instandhouding van monumenten, welke zijn beschermd op grond van de monumentenwet 1988, waarbij de stichting zich met name richt op:

- het instandhouden van de toren van de Grote of Eusebiuskerk te Arnhem;
- het op verzoek instandhouden van alle Arnhemse kerken en torens, die op de Rijkslijst van beschermde monumenten voorkomen;
- het bevorderen van de publieke belangstelling voor bedoelde gebouwen;
- het bijeenbrengen van gelden voor onderhoud en/of restauratie van deze gebouwen.

Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar.

Stichting Eusebius Arnhem is economisch eigenaar van de Eusebiuskerk en -toren.

Het recht van economische eigendom eindigt in geval van faillissement of ontbinding van de stichting, in welk geval de economische eigendom om niet terugkeert bij de Hervormde Gemeente van Arnhem (thans: Protestantse Gemeente) te Arnhem. Vervolgens is de Hervormde Gemeente verplicht de economische eigendom van de toren boven het maaiveld om niet over te dragen aan de Gemeente Arnhem, terwijl de Gemeente Arnhem verplicht is bedoelde overdracht te aanvaarden.

Activiteiten

De activiteiten van de stichting betreffen de exploitatie en het beheer van kerk en toren.

De exploitatie-activiteiten betreffen:

- verhuur van kerk en andere ruimten ten behoeve van verschillende evenementen, recepties e.d.;
- het zelf organiseren van tentoonstellingen, concerten e.d.;
- exploitatie van een eenvoudig café in de toren.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.



DDJ Accountants B.V.
Zutphensestraatweg 49
6955 AE ELLECOM
0313-414943
info@ddj.nl

Vorraden

Vorraden handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde onder aftrek van een voorziening voor incourantheid. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Schulden

Schulden zijn gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld. Schulden zijn gerangschikt onder de kortlopende schulden als deze binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en onder de langlopende schulden als dit niet het geval is.

Voorziening onderhoud

Voor het groot onderhoud wordt jaarlijks ten laste van de staat van baten en lasten een bedrag aan de voorziening onderhoud gedoteerd. Klein onderhoud wordt direct ten laste van de staat van baten en lasten gebracht en afzonderlijk verantwoord. Basis voor deze dotaties zijn meerjarige onderhoudsplannen, die zo nodig vooraf door de overheid zijn goedgekeurd. Ten laste van de voorziening worden de kosten van het groot onderhoud afgeboekt. Bijdragen door de overheid in de onderhoudskosten worden bij ontvangst daarvan ten gunste van de voorziening geboekt. Deze bijdragen worden eerst ontvangen nadat de, vooraf goedgekeurde, kosten zijn gemaakt en gedeclareerd. Voor de mutaties op deze voorziening wordt onderscheid gemaakt tussen groot onderhoud en restauratiekosten. Groot onderhoud komt voor een substantieel deel ten laste van de stichting, kosten van restauratie worden door de overheden betaald. Voor deze kosten worden door de stichting dus geen voorzieningen getroffen. Kosten van restauratie zijn verwerkt onder de kortlopende schulden.

Voorziening restauratie/fondsenwerving

De voorziening restauratie en fondsenwerving is bedoeld om de aanloopkosten van fondsenwerving en de niet subsidiabele kosten van restauratie te dekken. Jaarlijks wordt, op grond van de begroting, ten laste van de staat van baten en lasten een bedrag aan de voorziening gedoteerd.

Restauratie

De totale restauratie van de kerk (toren en schip) zijn geraamd op circa € 32,5 miljoen. Voor de financiering van de totale restauratie is afgesproken dat de stichting zelf een bedrag € 3 miljoen bijdraagt. Het is de bedoeling deze eigen bijdrage middels fondsenwerving bijeen te brengen. Zowel de via fondswerving ontvangen bijdragen, alsmede een dotatie ten laste van de exploitatie, worden aan de post restauratie toegevoegd.

De kosten van restauratie worden voor het overgrote deel gefinancierd met overheidssubsidies. Totdat er voldoende middelen met fondswerving zijn opgehaald, worden slechts restauratie-verplichtingen aangegaan voor zover dit door subsidietoezeggingen gedekt wordt. De uitgaven van de restauratie en de hiervoor ontvangen subsidies worden gesaldeerd op de balans verantwoord.



DDJ Accountants B.V.
Zutphensestraatweg 49
6955 AE ELLECOM
0313-414943
info@ddj.nl

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde goederen en diensten en de lasten over het jaar. De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Baten

De omzet uit levering van goederen en diensten wordt verantwoord op het moment dat de goederen worden geleverd c.q. de diensten worden verricht.

Subsidiebaten worden toegerekend aan de boekjaren waarop deze betrekking hebben. Subsidies voor projecten worden aan de boekjaren toegerekend naar rato van de voortgang van de projecten.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.



Toelichting op de balans per 31 december 2016

Vaste activa

1. Materiële vaste activa

Het verloop van deze post is als volgt:

	Café inventaris €	Kantoor inventaris €	Kerk inventaris €	Totaal €
Stand per 1 januari 2016				
Aanschaffingswaarde	52.130	68.509	284.312	404.951
Cumulatieve afschrijvingen	-49.467	-63.314	-252.379	-365.160
Boekwaarde per 1 januari 2016	<u>2.663</u>	<u>5.195</u>	<u>31.933</u>	<u>39.791</u>
Mutaties				
Investerings	1.743	1.726	22.794	26.263
Afschrijvingen	-911	-1.744	-9.370	-12.025
Saldo mutaties	<u>832</u>	<u>-18</u>	<u>13.424</u>	<u>14.238</u>
Stand per 31 december 2016				
Aanschaffingswaarde	53.873	70.235	307.106	431.214
Cumulatieve afschrijvingen	-50.378	-65.058	-261.749	-377.185
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>3.495</u>	<u>5.177</u>	<u>45.357</u>	<u>54.029</u>
Afschrijvingspercentage	<u>20%</u>	<u>20%</u>	<u>10 - 20%</u>	



Viottende activa

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
2. Voorraden		
Voorraad horeca	5.340	3.873
Voorraad winkel	1.412	4.975
Voorraad VVV-bonnen	1.898	-
	<u>8.650</u>	<u>8.848</u>
3. Debiteuren		
Debiteuren	229.814	95.256
Nog te factureren omzet	-	3.800
Voorziening voor mogelijke oninbaarheid	-10.000	-18.775
	<u>219.814</u>	<u>80.281</u>
4. Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	<u>62.525</u>	<u>91.554</u>
5. Restauratie		
Restauratie schip	-	11.586
Restauratie 1e en 2e geleding	165.140	-
	<u>165.140</u>	<u>11.586</u>
6. Subsidies		
Subsidie BRIM (nog te declareren)	57.687	47.438
Restauratiesubsidie Gemeente Arnhem	-	75.000
Restauratiesubsidie Provincie Gelderland	-	175.000
	<u>57.687</u>	<u>297.438</u>
7. Overige vorderingen en overlopende activa		
Geactiveerde kosten restauratie/fondsenwerving	-	-
Toezeggingen bijdragen onderhoud orgel	-	10.000
Energiebelasting	8.519	5.000
Orgelproject	4.839	4.233
Subsidie ID-banen	3.066	3.066
Assurantieprijzen	-	-
Vooruitbetaalde bedragen	3.228	4.661
Pensioenpremie	1.738	2.864
Rente spaarrekening	-	487
Diversen	-	-
	<u>21.390</u>	<u>30.311</u>



	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
8. Liquide middelen		
Rabobank, rekening-courant	265.101	315.745
Rabobank, beleggersrekening	248.213	247.225
Rabobank, fondswerving	2.539	12.806
ABN AMRO, bestuursrekening	17.628	31.812
Kas	3.953	4.610
Overlopende kruisposten	238	-1.072
	<u>537.672</u>	<u>611.126</u>

Eigen vermogen

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
9. Vrij besteedbare reserves		
Stand per 1 januari	-22.001	-14.329
Exploitatiesaldo boekjaar	<u>38.865</u>	<u>-7.672</u>
Stand per 31 december	<u>16.864</u>	<u>-22.001</u>
	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€

10. Bestemmingsfonds instandhouding Eusebiuskerk

Bestemmingsfonds instandhouding Eusebiuskerk	<u>216.574</u>	<u>216.574</u>
--	----------------	----------------

Op 27 december 2005 zijn Stichting Grote of Eusebiuskerk en Stichting Eusebius Arnhem overeengekomen dat het batig saldo uit liquidatie van eerstgenoemde stichting is overgemaakt naar Stichting Eusebius Arnhem. Stichting Eusebius Arnhem reserveert dat batig saldo en wendt dit aan voor de instandhouding van de Grote of Eusebiuskerk met prioriteit voor buitenonderhoud (exclusief toren) en voor restauratie van het Zuiderportaal.



Voorzieningen

	2016	2015
	€	€
11. Voorziening onderhoud		
Stand per 1 januari	371.880	448.205
Dotaties	42.692	50.228
Bijdragen	97.095	141.730
Onttrekkingen	-154.887	-268.283
Stand per 31 december	<u>356.780</u>	<u>371.880</u>

Het doel van de voorziening onderhoud is het plegen van onderhoud aan de kerk en de toren.

12. Voorziening herbestemming

Stand per 1 januari	56.542	63.861
Dotaties	30.000	30.000
Bijdragen	-	-
Onttrekkingen	-67.266	-37.319
Stand per 31 december	<u>19.276</u>	<u>56.542</u>

13. Voorziening restauratie/fondswerving

Stand per 1 januari	57.895	-18.713
Dotaties	52.000	52.000
Bijdragen	32.363	356.573
Onttrekkingen	-13.247	-31.965
Aangewend ten behoeve van restauratie	-	-300.000
Stand per 31 december	<u>129.011</u>	<u>57.895</u>

14. Voorziening orgel

Stand per 1 januari	5.672	15.015
Bijdragen	7.000	32.440
Onttrekkingen	-248	-41.783
Stand per 31 december	<u>12.424</u>	<u>5.672</u>

Kortlopende schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
15. Restauratie		
Restauratie schip	71.368	-
Restauratie 1e en 2e geleding	-	106.520
	<u>71.368</u>	<u>106.520</u>

Voor een nadere toelichting van de post restauratie wordt verwezen naar bijlage 1.

16. Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonheffing	<u>9.625</u>	<u>9.896</u>
-------------	--------------	--------------



	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
17. Overige schulden en overlopende passiva		
Vooruitgefactureerde omzet		15.000
Vakantiegeldverplichting	7.913	10.601
Vakantiedagenverplichting	11.000	6.500
Accountantskosten	7.000	7.000
Energiekosten	2.329	1.873
Uitgevoerde werkzaamheden restauraties	1.738	1.550
Uitgevoerde werkzaamheden fondsenwerving	3.600	-
Uitgevoerde werkzaamheden herbestemming	1.397	-
Nog te ontvangen inkoopfacturen	384	408
Te betalen netto lonen	772	598
Onverschuldigde ontvangst	3.554	-
Overlopende passiva	1.002	3.732
	<u>40.689</u>	<u>47.262</u>



DDJ Accountants B.V.
 Zutphensestraatweg 49
 6955 AE ELLECOM
 0313-414943
 info@ddj.nl

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2016

Exploitatie

	Werkelijk 2016 €	Begroting 2016 €	Werkelijk 2015 €
18. Baten uit levering producten en diensten			
Gebruikersvergoeding kerk	219.048	170.000	165.529
Horeca, café en catering	133.754	60.000	70.157
Kaartverkoop toren	69.111	70.000	66.074
Winkelverkoop en diversen	8.838	7.000	3.594
	<u>430.751</u>	<u>307.000</u>	<u>305.354</u>
19. Inkoopwaarde geleverde producten			
Directe kosten exploitatie kerk	62.940	45.000	35.860
Inkoopwaarde horeca en catering	61.095	35.000	36.663
Inkoopwaarde winkel en diversen	4.034	2.000	3.848
	<u>128.069</u>	<u>82.000</u>	<u>76.371</u>
20. Personeelskosten			
Salarissen	187.282	197.500	194.731
Salaris directie	-	-	12.000
Ziekteverzuimverzekering	9.165	10.000	10.111
Ontvangen ziekengeld	-	-	-7.692
Dotatie vakantiedagenverplichting	4.500	-	-1.844
Dotatie vakantiegeldverplichting	-	-	351
Sociale lasten	31.351	35.000	30.894
Pensioenpremies	20.106	24.250	18.985
Overige personeelskosten	23.903	3.000	15.528
Vergoeding inzake ID banen	-12.262	-10.000	-12.262
Vergoeding inzake ID banen, voorgaande jaren	-	-	-3.066
Vergoeding inzake leerling bouwplaats	-1.360	-	-2.380
Doorberekende schoonmaakkosten	-6.500	-5.000	-5.850
	<u>256.185</u>	<u>254.750</u>	<u>249.506</u>
Toegerekend aan beheer	-67.924	-64.000	-65.239
Toegerekend aan restauratie/herbestemming	-47.913	-52.000	-53.790
	<u>140.348</u>	<u>138.750</u>	<u>130.477</u>
Gemiddeld aantal werknemers			
In 2016 waren er berekend op fulltimebasis, gemiddeld 5,3 werknemers in dienst (2015: 5,5).			
21. Overige lasten exploitatie			
Huisvestingskosten	56.820	50.000	54.635
Verkoop- en promotiekosten	24.132	6.000	12.710
Algemene kosten	42.517	41.000	38.833
	<u>123.469</u>	<u>97.000</u>	<u>106.178</u>



	Werkelijk 2016 €	Begroting 2016 €	Werkelijk 2015 €
Beheer / restauratie/herbestemming			
22. Afschrijving vaste activa			
Afschrijving inventaris	12.025	15.000	14.622
	<u>12.025</u>	<u>15.000</u>	<u>14.622</u>
23. Overige lasten beheer			
Dotatie voorziening onderhoud	42.692	37.000	50.228
Onderhoudskosten	15.286	12.000	14.308
Verzekeringen	53.199	53.000	53.190
Diverse kosten	5.699	7.500	4.567
Stadsorganist en beiaardier	12.579	10.500	10.465
	<u>129.455</u>	<u>120.000</u>	<u>132.758</u>
24. Overige lasten restauratie/herbestemming			
Dotatie voorziening restauratie/fondswerving	52.000	52.000	52.000
Dotatie voorziening herbestemming	30.000	30.000	30.000
	<u>82.000</u>	<u>82.000</u>	<u>82.000</u>
25. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten			
Rentebaten beleggersrekening Rabobank	530	1.500	9.432
Rente belastingdienst	372	-	-
	<u>902</u>	<u>1.500</u>	<u>9.432</u>
26. Rentelasten en soortgelijke kosten			
Kosten bank	-1.786	-	-1.488
Kosten belastingdienst	-295	-	-
	<u>-2.081</u>	<u>-</u>	<u>-1.488</u>

Opgemaakt te Arnhem, d.d. 22 mei 2017

De heer P. Ruigrok, voorzitter

De heer F.P. Lomans, vicevoorzitter

De heer W.H.M. Hoksbergen, penningmeester

Mevrouw K.H. van den Berg-Veenhuizen

De heer P. Berns

De heer J.V. Clifford

De heer G. Roelofsen



DDJ Accountants B.V.
Zutphensestraatweg 49
6955 AE ELLECOM
0313-414943
info@ddj.nl

Overige gegevens

Voorstel verwerking van het resultaat

Het exploitatieresultaat over 2016 ad € 38.865 is aan het vrij besteedbaar vermogen toegevoegd.



Bijlage

Bijlage 1. kostenoverzicht restauratie en herbestemming

De huidige restauratie werd op 10 december 2007 ingeluid met de ontdekking van een loszittend blok, een hoekmontant, op ca. 40 m hoogte. Met een hoogwerker heeft verdere inspectie plaatsgevonden en is het blok vastgezet. Duidelijk werd dat moest worden ingegrepen. In 2009 is de steiger om de toren geplaatst.

In 2011 is de feitelijke restauratie begonnen van het bovenste deel van de toren, de 'lantaarn'. Deze fase is medio 2013 afgerond. Aansluitend aan de restauratie van de lantaarn is een plan opgesteld voor restauratie van het onderste deel van de toren (1e en 2e geleding), alsmede van het schip. Het goedgekeurde restauratieplan voor het onderste deel van de toren, inclusief het schip, gaat uit van een begroting voor de restauratie van € 24 miljoen. Door LEAN-werken is op de begroting voor de restauratie inmiddels een besparing gerealiseerd van € 0,5 miljoen. Hier komt nog een bedrag van € 3,9 miljoen bij om de kerk geschikt te maken voor de herbestemming.

In september 2019 is het 75 jaar geleden dat de Slag om Arnhem plaatsvond. Er zullen dan grote herdenkingsbijeenkomsten en -manifestaties worden georganiseerd. Het streven is om de restauratie van de Eusebius vóór dat moment af te ronden. Dit is haalbaar op voorwaarde dat er in de komende jaren voldoende geld beschikbaar komt.

De restauratiefase 'Lantaarn' is medio 2013 afgerond. De financiële verantwoording is in september 2013 naar de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed verstuurd. Volgens deze verantwoording heeft de restauratie van de lantaarn in totaal € 5.143.317 gekost. In 2015 is voor dit bedrag een definitieve subsidiebeschikking afgegeven. Van de nagekomen uitgaven inzake de restauratie van de Lantaarn, ad € 250.256, is aanvullend € 200.560 subsidie ontvangen. Het resterende tekort, zijnde € 49.696, is in 2015 ten laste van de voorziening groot onderhoud gebracht.



De restauratie van de Eusebiuskerk is onder te verdelen in een drietal fasen, te weten lantaarn, 1e en 2e geleding toren en schip en herbestemming. Onderstaand is een specificatie opgenomen met de realisatie van de restauratie ten opzichte van de (meest recente) kostenraming.

Restauratiefase	Begroot €	Beschikbare subsidies €	Bestede kosten €	Ontvangen subsidie €	Saldo €
<i>Lantaarn</i>					
- restauratieplan					
Stand per 1 januari 2016		5.343.877	5.343.877	5.343.877	0
Mutaties boekjaar		0	0	0	0
Stand per 31 december 2016	<u>5.100.000</u>	<u>5.343.877</u>	<u>5.343.877</u>	<u>5.343.877</u>	<u>0</u>
<i>1e en 2e geleding toren en schip</i>					
- 1e en 2e geleding toren					
Stand per 1 januari 2016		5.450.000	5.193.480	5.300.000	-106.520
Mutaties boekjaar ^(*)		9.000.000	1.171.660	900.000	271.660
Stand per 31 december 2016		<u>14.450.000</u>	<u>6.365.140</u>	<u>6.200.000</u>	<u>165.140</u>
- schip					
Stand per 1 januari 2016			11.586	0	11.586
Mutaties boekjaar		2.047.000	7.046	90.000	-82.954
Stand per 31 december 2016		<u>2.047.000</u>	<u>18.632</u>	<u>90.000</u>	<u>-71.368</u>
Stand per 31 december 2016	<u>23.500.000</u>	<u>16.497.000</u>	<u>6.383.772</u>	<u>6.290.000</u>	<u>93.772</u>
<i>Herbestemming ^(*)</i>					
Stand per 1 januari 2016			84.840	141.382	-56.542
Mutaties boekjaar			67.266	30.000	37.266
Stand per 31 december 2016	<u>3.900.000</u>	<u>0</u>	<u>152.106</u>	<u>171.382</u>	<u>-19.276</u>
Totaal generaal	<u>32.500.000</u>	<u>21.840.877</u>	<u>11.879.755</u>	<u>11.805.259</u>	<u>74.496</u>

^(*)

De totale bestedingen aan de restauratie van de 1e en 2e geleding overstijgen de totaal ontvangen subsidies. Voor het verschil is een vordering op de balans opgenomen, aangezien hiervoor al wel subsidietoezeggingen zijn gedaan. De aangegane verplichtingen (verstrekke opdrachten) met de aannemer strekken tot maximaal het bedrag van door subsidieënten toegezegde subsidies.

^(*)

In de ontvangen subsidies van de herbestemming zijn bedragen begrepen die de stichting ten laste van de exploitatie toevoegt aan de voorziening herbestemming.

DDJ Accountants B.V.
Zutphensestraatweg 49
6955 AE ELLECOM
0313-414943
info@ddj.nl

Recapitulatie van de fasen per 31 december 2016

Restauratiefase	Begroot €	Beschikbare subsidies €	Bestede kosten €	Ontvangen subsidie €	Saldo €
Lantaarn	5.100.000	5.343.877	5.343.877	5.343.877	0
1e en 2e geleding	23.500.000	14.450.000	6.365.140	6.200.000	165.140
Schip		2.047.000	18.632	90.000	-71.368
Herbestemming	3.900.000	0	152.106	171.382	-19.276
	<u>32.500.000</u>	<u>21.840.877</u>	<u>11.879.755</u>	<u>11.805.259</u>	<u>74.496</u>

In de balans is een onderscheid gemaakt van de nog niet met toezegde subsidies gedekte bestede kosten en bestedingen waarvoor al wel subsidietoezeggingen zijn ontvangen. Eerstgenoemd saldo is als actiefpost onder de kortlopende vorderingen opgenomen. Het bestuur dient nog een besluit te nemen vanuit welke middelen dit gefinancierd wordt.

Voor zover de ontvangen subsidie(toezegging) de bestede kosten overstijgt, is het saldo onder de kortlopende schulden verantwoord.

De kosten van de herbestemming dienen grotendeels door de stichting zelf gedragen te worden.

Voor deze fase van de restauratie is een voorziening gevormd.

De verantwoording in de jaarrekening als volgt:

	Saldo €
Vorderingen: Restauratie	165.140
Schulden: Restauratie	-71.368
Voorziening herbestemming	-19.276
	<u>74.496</u>



CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Eusebius Arnhem

Wij hebben de in dit verslag op bladzijde 8 tot en met bladzijde 24 opgenomen jaarrekening 2016 van Stichting Eusebius Arnhem gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016 en de staat van baten en lasten over 2016 naar kostensoorten en activiteiten met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven" en met inachtneming van de voorwaarden als opgenomen in de subsidiebeschikking met kenmerk 2011.0.148.282 van de gemeente Arnhem.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde lasten voor beheer, restauratie en herbestemming rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de voorwaarden als opgenomen in de eerdergenoemde subsidiebeschikking van de gemeente Arnhem.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van lasten voor beheer, restauratie en herbestemming mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Eusebius Arnhem per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde lasten voor beheer, restauratie en herbesteding in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de subsidiebeschikking met kenmerk 2011.0.148.282 van de gemeente Arnhem opgenomen voorwaarden.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge BW2 artikel 393 lid 5 onder e en f vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in BW2 artikel 392 lid 1 onder b tot en met h vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in BW2 artikel 391 lid 4.

Ellecom, 22 mei 2017

Met vriendelijke groet,
DDJ Accountants B.V.

w.g.
J. A. Wolters RA



